

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิเลือกตั้งมีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 4,716 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้ (Yamane, T. 1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดที่ร้อยละ .05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{4,716}{1 + (4,716)(.05^2)}$$

$$= \frac{4,716}{1 + (4,716 \times .0025)}$$

$$= 368.72 \text{ คน}$$

จากการหากลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 368.72 คน แต่เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีขนาดตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มและใช้ในการวิเคราะห์ให้สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงขอเพิ่มตัวเลขเป็นจำนวนประชากรเป็น 369 คน และเมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้ทุกหมู่บ้านเป็นกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างการสุ่มอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก โดยผู้วิจัยจัดเตรียมกล่องใส่สลากนำหมายเลขประจำบ้าน 17 กล่องตามจำนวนหมู่บ้าน พร้อมเขียนชื่อหมู่บ้านไว้ข้างกล่อง และทำบัญชีรายชื่อหน่วยประชากร(เลขที่บ้าน)ให้ครบถ้วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน แล้วดำเนินการจับสลากขึ้นที่ละใบจดบันทึกไว้แล้วนำผลลากลงในกล่องอีกเพื่อให้ทุกรายชื่อมีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างได้เท่า ๆ กัน

กรณีจับได้รายชื่อเดิมผู้วิจัยจะดำเนินการใส่กล่องคืนและจับใหม่จนกว่าจะครบตามจำนวนสัดส่วนของแต่ละหมู่บ้านและจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง 369 คน

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1	นาฏ	492	38
หมู่ที่ 2	เหล่าหมากคำ	357	28
หมู่ที่ 3	สะเดาหวาน	427	33
หมู่ที่ 4	นาเลิง	108	8
หมู่ที่ 5	หนองบัว	235	18
หมู่ที่ 6	ป่าจิก	214	17
หมู่ที่ 7	สว่าง	191	15
หมู่ที่ 8	ศาลา	316	25
หมู่ที่ 9	โนนสวรรค์	138	11
หมู่ที่ 10	ป่าโพธิ์	415	32
หมู่ที่ 11	ป่าแดง	124	10
หมู่ที่ 12	เหล่าหมากคำ	421	33
หมู่ที่ 13	สะเดาหวาน	384	30
หมู่ที่ 14	โนนทอง	289	23
หมู่ที่ 15	เหล่านม็ก	180	15
หมู่ที่ 16	โนนสวน	133	10
หมู่ที่ 17	หนองบัวชุม	292	23
รวม		4,716	369

ที่มา : สำนักบริหารงานทะเบียนราษฎรอำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม : 2551

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกรับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 4 ด้าน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม แล้วนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งแบบปลายปิดและแบบปลายเปิด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามของโกมินทร์ กุลเวชกิจ (2550 : ภาคผนวก) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

3. นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แก้ไขข้อเสนอแนะปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา สถิติการวิจัย และการวัดผลประเมินผล และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปร โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of congruence)

4.1 นางสาวรุ่งอรุณ ทูมมาลา วุฒิศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงสะอาด อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา

4.2 นางจิราพร ผลสว่าง วุฒิศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การวิจัยการศึกษา (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู คศ. 1 โรงเรียนโกสุมพิทยา สรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.3 นายไพศาล แก้วอาจ วุฒิศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านสถิติ และการวัดผลประเมินผล

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญโดยนำข้อที่มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ 0.50 ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

6. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม

2. แต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยที่เป็นพนักงานส่วนตำบล
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วยผู้วิจัยในแต่ละหมู่บ้าน โดยนำแบบสอบถามไปพบประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม เพื่อตอบแบบสอบถามตามข้อสำรวจในแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามจากประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ใส่รหัสตามแบบการลงรหัส (Coding from)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ จากอำนาจการจำแนกรายข้อในแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับน้อยที่สุด

5. กรณีแบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดให้เป็นระเบียบหมวดหมู่ โดยการจัดกลุ่มข้อความหรือประโยค (Grouping) ที่มีลักษณะหรือความหมายเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน และแจกแจงความถี่ (Frequency distribution)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติที่ใช้ในการวัดระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีเพศต่างกัน ใช้การทดสอบด้วยสถิติ t -test (Independent Sample) (ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ และพีรสิทธิ์ คำนวนลศิลป์, 2550 : 146 – 147)
4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีอายุ ระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน ใช้ F -test กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใช้การทดสอบรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe' (ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ และพีรสิทธิ์ คำนวนลศิลป์, 2550 : 146 – 147)
5. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ใช้วิธีการแจกแจงตามความถี่ และพรรณนาความ